หนังสือพิมพ์.....มติชน.....
วันที่...๑๘...เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ...๒๕๖๔...หน้า.....๗ (ล่างขวา).....
หัวข้อข่าว หมอดินชัยนาท เปลี่ยนนาข้าวมาทำเกษตรผสมผสานแบบอินทรีย์ฯ.....

หมอดินชัยนาท เปลี่ยนนาข้าวมาทำเกษตรผสมผสานแบบอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) ได้ผลผลิตอินทรีย์ที่ผู้บริโภคให้การตอบรับดี สร้างรายได้แปดหมื่นกว่าบาทต่อปี

การทำเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ เป็นการทำการเกษตรแบบตั้งใจ ไร้สารพิษและปุ๋ยเคมี เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และเป็นการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทยนั้น กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานสำคัญที่ขับเคลื่อนการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต รวมถึงการขับเคลื่อนกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) ให้กับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรบางกลุ่ม เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ทำเกษตรอินทรีย์ด้วยจิตวิญญาณ เป็นวิถีชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูล หรือเรียกว่า "เกษตรอินทรีย์พื้นบ้าน" ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงหน่วยตรวจรับรองได้ เพราะมีค่าตรวจรับรองสูงและไม่คุ้มกับผลผลิตที่มีน้อย รวมทั้งมีระบบเอกสารให้บันทึกจำนวนมาก ในขณะที่การขับเคลื่อนกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์จำเป็นต้องทำสอดคล้องกันทั้งระบบตั้งแต่การผลิต การรับประกันคุณภาพจนถึงการตลาด ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าว คือ การดำเนินการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) นั่นเอง

นายสายันต์ โฉมเชิด หมอดินอาสาประจำตำบลบ้านเชี่ยน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท และเป็นหมอดินอาสาดีเด่น กรมพัฒนาที่ดิน ประจำปี 2564 ถือเป็นเกษตรกรตัวอย่างที่ปรับเปลี่ยนวิถีทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยวมาสู่การทำเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานและเข้าสู่ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) จนประสบความสำเร็จ ได้เปิดเผยว่า เดิมมีอาชีพทำนาปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว แต่ต้องใช้เวลาถึง 6 เดือนจึงจะมีรายได้ 1 ครั้ง และบางฤดูกาล ผลผลิตก็มีราคาตกต่ำ จึงปรับเปลี่ยนพื้นที่นาจำนวน 4 ไร่ 2 งาน มาทำสวนเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสาน เพื่อให้เกิดรายได้จากหลายช่องทาง และเป็นการทำเกษตรที่ปลอดภัยทั้งตัวเราเองและผู้บริโภค แต่เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งเป็นชุดดินชัยนาท (Cn) กลุ่มชุดดินที่ 4 มีปัญหาเรื่องดินเหนียวจัด หน้าแล้งดินแน่นแข็ง หน้าดินแตกระแหงเป็นร่องลึก ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง และมีน้ำท่วมในฤดูฝน ในขณะที่ฤดูแล้งก็ขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ทางการเกษตร จึงปรับปรุงพื้นที่ด้วยการขุดร่องขนาดกว้าง 1.5 เมตร ลึกขนาด 1.5 เมตร เพื่อนำดินขึ้นมาถมเป็นคันร่อง กว้าง 4.0-4.5 เมตร และบริหารจัดการพื้นที่ โดยปลูกไม้ผลบนคันร่อง เช่น มะม่วง ฝรั่งกิมจู หม่อน กล้วยหอม ปลูกผักสวนครัว เช่น มะนาว พริก แฟง น้ำเต้า ผักตำลึง ผักบุ้ง แตงไทยลาย ฟักทอง หน่อไม้ฝรั่ง ดอกสลิด มะเขือ เป็นต้น พร้อมกับนำผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินของกรมพัฒนาที่ดินมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับสภาพพื้นที่ เช่น ปลูกปอเทืองแล้วไถกลบเป็นพืชปุ๋ยสด ปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ดักตะกอนดินไม่ให้ดินลงไปในแหล่งน้ำที่จะทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน และใบแฝกยังสามารถนำมาคลุมโคนต้นไม้เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดินได้ ซึ่งเมื่อใบแฝกย่อยสลายก็จะเป็นอินทรียวัตถุในดินอีกด้วย นอกจากนี้ ยังใช้สารเร่งซุปเปอร์ พด.1 ผลิตปุ๋ยหมักจากใบไม้ ฟางข้าว เศษผัก มูลสัตว์ สำหรับใช้ในแปลงผัก ใช้สารเร่งซุปเปอร์ พด.2 ผลิตน้ำหมักชีวภาพจากเศษผัก และผลไม้ รดในแปลงผักสวนครัว และไม้ผล นอกจากนี้ ยังใช้สารเร่งซุปเปอร์ พด.7 ผลิตสารควบคุมและไล่แมลงศัตรูพืช ที่ผลิตจากสมุนไพร เช่น กลอย ฉีดพ่นไล่แมลงศัตรูพืชจะระบาดหรือระบาดแล้วแต่ไม่รุนแรง

ต่อมาในปี 2562 ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) ที่สนับสนุนโดยกรมพัฒนาที่ดิน ทำให้เข้าใจและเข้าถึงหลักการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์มากขึ้น ซึ่งแม้ว่าในแปลงเกษตรของเราจะไม่ใช้สารเคมี 100% แต่เนื่องจากพื้นที่โดยรอบยังมีการใช้สารเคมีอยู่ จึงต้องปรับสภาพแวดล้อมในแปลงให้เหมาะสม ปลูกพืชสร้างแนวกันชน เพื่อป้องกันไม่ให้สารเคมีจากแปลงข้างๆ พัดเข้ามา นอกจากนี้ ยังเกิดการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่ทำเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน รวมถึงผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ จนนำไปสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและให้การยอมรับ โดยทุกกิจกรรมได้มีกรมพัฒนาที่ดินเข้ามาให้คำแนะนำในทุกขั้นตอน ซึ่งจากการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาทำเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) และการวางแผนผลิตสินค้าแต่ละชนิดให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในแต่ละฤดู ส่งผลให้ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด และจำหน่ายได้ราคาสูง อีกทั้งยังสามารถกำหนดราคาของสินค้าเองได้ เพราะเป็นสินค้าอินทรีย์ 100% ไม่มีการใช้สารวัตถุอันตรายในการผลิต ผู้บริโภคจึงให้การตอบรับที่ดี ทำให้มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ทั้งรายวัน รายเดือน และรายปี มีรายได้เฉลี่ยปีละประมาณ 88,320 บาท

จากผลสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ และมีการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานอินทรีย์ ตามคำแนะนำของกรมพัฒนาที่ดิน ทำให้ปัจจุบันพื้นที่ทำการเกษตรของนายสายันต์ ได้รับการจัดตั้งให้เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และบุคคลทั่วไป และยังได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เกษตรกรในเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) และเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินผ่านเวทีการอบรมหมอดินอาสา ให้แก่หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน รวมทั้งนักเรียนหรือนักศึกษาทั้งในเขตและนอกเขตพื้นที่อำเภอหันคาอีกด้วย

สำหรับเกษตรกรที่ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อผ่านช่องทาง AI Chatbot กรมพัฒนาที่ดิน คุยกับน้องดินดี ได้ที่ทาง LINE Official เพิ่มน้องดินดีเป็นเพื่อนจาก ID : @dindee หรือเกษตรกรท่านใดสนใจทำการผลิตเกษตรอินทรีย์ กรมพัฒนาที่ดินพร้อมให้การสนับสนุน สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัดทั่วประเทศ และเว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน โครงการการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (Https://www.ldd.go.th/Web_PGS/index.html) หรือโทร. 02-579-4194 สายด่วน 1760